

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กตัญญู ชูชื่น. ประวัติวรรณคดีไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์อักษร, 2527.

กระทรวงศึกษาธิการ. ขุนช้างขุนแผน. ใน แบบเรียนภาษาไทย หน้า 21. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2518.

คณะผู้ดำเนินงานโครงการศรียางค์ไทย รุ่นที่ 4. วิวัฒนาการของเสภา. งานวิจัยปริญญานิพนธ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

คณะผู้ดำเนินงานโครงการศรียางค์ไทย รุ่นที่ 6. ปีพาทย์ประชันวง. งานวิจัยปริญญานิพนธ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

จรรยา เนื้อนวล. ละครเสภา. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร, 2518.
(อัครสำเนา)

แจ่ม คล้ายสีทอง. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (คีตศิลป์) ปี 2538. สัมภาษณ์,
28 มิถุนายน 2540.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ. ชุมนุมพระนิพนธ์ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2534.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ. ว่าด้วยมูลเหตุของการขับเสภา. ใน เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ฉบับหอสมุดแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, 2513.

เดือน พาทยกุล. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) ปี 2535. สัมภาษณ์,
15 ธันวาคม 2540.

ห้วม ประสิทธิ์กุล. กรับเสภา. ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนางห้วม ประสิทธิ์กุล ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2535.

ชนิด อยู่โพธิ์. คำนำ. ใน การละเล่นของไทย. หน้า ค. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, 2497.

ชนิด อยู่โพธิ์. เครื่องดนตรีไทย. กรุงเทพมหานคร: ศิวพร, 2500.

ชนิด อยู่โพธิ์. ดนตรีในพระธรรมวินัย. ใน สารัตถะดนตรีไทย. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์
การพิมพ์, 2528.

ชนิด อยู่โพธิ์. บทโขน กรมศิลปากรปรับปรุงแสดง ณ โรงละครกรมศิลปากร. ใน งานพระราชทานเพลิงศพหมื่นสมุหพิมาณหรือหลวงวิลาศวงงาม (หว่า อินทรนัญ) ณ เมรุวัดมกุฎกษัตริยาราม 11 มกราคม พ.ศ. 2507. กรุงเทพมหานคร: กองการสังคีต กรมศิลปากร, 2507.

- นริศรานุกัดติวงศ์, สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยา. ร้องรำทำเพลง. ใน ปกิณกะเกี่ยวกับนาฏศิลป์และการละเล่นของไทย. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2528.
- นัฐพงศ์ โสวัตร. อาจารย์ประจำภาควิชาดุริยางค์ไทย สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2541.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. วัฒนธรรมกรรมพิธีกับวรรณกรรมต้นรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์, 2527.
- บุญช่วย โสวัตร. การวิเคราะห์เนื้อทำนองหลักของเพลงแขกมอญบางขุนพรหม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.
- บุญช่วย โสวัตร. แนวคิด: เกณฑ์มาตรฐานเพื่อการพัฒนาดนตรีไทย. ใน เกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาและวิชาชีพดนตรีไทย 2537. ม.ป.ท., ม.ป.ป. (อัคราเนนา)
- บุญช่วย โสวัตร. อาจารย์ประจำภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2538, 24 มิถุนายน 2540.
- บุญธรรม ตราโมท. ดุริยางคศาสตร์ไทย ภาควิชาการ. เอกสารคำบรรยายวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย ม.ป.ท., 2481. (อัคราเนนา)
- ประกิจ จิตดีวาระ. สัมภาษณ์, 25 ตุลาคม 2538.
- ประสิทธิ์ ถาวร. ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) ปี 2531. สัมภาษณ์, 17 กรกฎาคม 2539.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. มาตรฐานทางวัฒนธรรมกับการทำให้เกิดเงื่อนไขทางการเมือง. รัฐศาสตร์สาร (กันยายน 2531-เมษายน 2532) : 296-302.
- ป๊อบ คงลายทอง. ดุริยางคศิลป์ 7 สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร. สัมภาษณ์, 27 ธันวาคม 2540.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2530.
- พัทธา สายหู. องค์ประกอบและความสำคัญของทฤษฎีในสาขามานุษยวิทยา ในทฤษฎีดุริยางค์ไทย. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, 2539.
- พิชิต ชัยเสรี. การประสมวงในมุมมองวิถีไทย. ใน สรุปรายวิชาสัมมนาทฤษฎีดุริยางค์ไทย. คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- พูนพิศ อมาตยกุล. ดนตรีและนาฏศิลป์กับเศรษฐกิจและสังคมสยาม. ใน ดนตรีและนาฏศิลป์กับเศรษฐกิจและสังคมสยาม. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, 2535.

- ภัทรวดี ภูษฎาภิรมย์. บทบาทของแผนกดุริยางค์ไทย (กองการสังคีต กรมศิลปากร) ต่อสถานภาพของนักดนตรีไทยสมัยจอมพลป. พิบูลสงคราม (พ.ศ. 2481-2500). รายงานผลการวิจัยทุนสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2540.
- ภัทรวดี ภูษฎาภิรมย์. สถานภาพของนักเป่าพาทย์ในสังคมไทย พ.ศ. 2411-2468. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- มนตรี ดรามา. ความเป็นมาของคนตรีไทย. ใน สารัตถะคนตรีไทย. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2528.
- มนตรี ดรามา. คนตรีไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2538.
- มนตรี ดรามา. เสภาทรงเครื่อง. ใน การละเล่นของไทย หน้า 26. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร, 2497.
- มนตรี ดรามา. ม.ค.ปกิณกะนิพนธ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ชมโดย เพ็งพงศา. พัฒนาการของกลอน. รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาวิจัยร่อยกรองประเภทกลอนในแง่วรรณศิลป์และคีตศิลป์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้, 2535.
- ยุพา ทรัพย์อุไรรัตน์. วิวัฒนาการการบรรเลงเสภา. งานนิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ละม่อม อิศรางกูร ณ อยุธยา. สัมภาษณ์, 18 กันยายน 2538.
- วชิราภรณ์ วรรณดี. อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท. สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2540.
- วิจิตร ศรีสอาน. ความเป็นศาสตร์ของคนตรีไทย. ใน การสัมมนาเรื่องการพัฒนาวิชาชีพคนตรีไทย ณ หอประชุมศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย, 2534. ม.ป.ท., ม.ป.ป. (อัดสำเนา).
- วีระ อัมพันสุข. กรุงศรีอยุธยา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2524.
- ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม. ดนตรีและนาฏศิลป์ของชาววัดและชาววัง. ใน ดนตรีและนาฏศิลป์กับเศรษฐกิจและสังคมสยาม. หน้า 26. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, 2535.
- ศิริ วิชเวช. กรับเสภา. สรุปผลการดำเนินโครงการอาศรมความคิดคนตรีไทย ประจำปีงบประมาณ 2537. ม.ป.ท., 2537.
- ศิริ วิชเวช. อาจารย์พิเศษภาควิชาดุริยางค์ศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 5 สิงหาคม 2537. , 2 มกราคม 2541.
- สุกร นุนนาค. มรดกไทย. ใน สรุปผลการสัมมนาวรรณคดีไทย. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์, 2521.

สมชาย ทับพร. คีตศิลป์ 7 สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร. สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2540.

สิริชัยชาญ พักจำรูญ. แบบแผนการประสมวงดนตรีไทย. ใน สรุปรายวิชาสัมมนาทฤษฎีดุริยางค์ไทย. คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

สุรภัย สวัสดิกุล, ม.ล. ข้าราชการบำนาญ สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร. สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2540.

สุรศักดิ์ เจริญวงศ์. คุณปู่พระแสนเสภาเอกในรัชกาลที่ 5. ใน หนังสืองานฌาปนกิจสังคีต ยมะคุปต์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2524.

อมรรุณารักษ์ (แจ่ม สุนทรเวช), จมื่น. พระราชประเพณีทรงพระเครื่องใหญ่. ใน พระราชกรณียกิจสำคัญในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพมหานคร: กุรุสภา, 2514.

อมรา กล้าเจริญ. สุนทรียนาฏศิลป์ไทย. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์, 2531.

ประวัติผู้เขียน

นางสาวบุษยา ชิตท้วม เกิดวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2506 ที่อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ปีการศึกษา 2527 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต เมื่อ พ.ศ. 2537 ปัจจุบันรับราชการที่ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย